Gezamenlijke Rekenkamer voor Duiven, Doesburg en Westervoort

p/a Griffie Duiven,

Koning Willem-Alexanderplein 1,

6921 ES Duiven

Datum

27 oktober 2025

Onderwerp

Rekenkameronderzoek "Vergrijzing"

Beste leden van de raad,

Hierbij bieden wij, als Rekenkamer voor Duiven, Doesburg en Westervoort, de resultaten aan van ons onderzoek naar Vergrijzing tot en met 2040.

Vergrijzing als onderzoeksthema

Het onderzoek naar Vergrijzing was aangekondigd in ons onderzoeksprogramma voor 2023. In de voorafgaande gesprekken met de gemeenteraadsfracties was het onderwerp veelvuldig aan de orde gekomen. Alle drie de gemeenten vergrijzen sterker dan het landelijke gemiddelde. Dit heeft gevolgen voor de drie gemeenten, met name omdat vergrijzing de overheid ook geld kost. Bijvoorbeeld door een toenemende zorgvraag en minder werkenden om de kosten en taken te dragen. Tegelijkertijd biedt vergrijzing ook kansen omdat ouderen die langer fit en gezond blijven zich langer kunnen blijven inzetten voor de sociale gemeenschap via vrijwilligerswerk. Dit was de reden waarom dit onderwerp, in goed overleg met de klankbordgroep, is opgenomen in het onderzoeksprogramma.

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door Ipsos I&O. Eind 2024 zijn zij gestart met documentonderzoek en gesprekken met betrokkenen binnen de drie gemeenten en uitvoerende organisaties. In het voorjaar van 2025 volgden raadsworkshops waarin de eerste bevindingen werden gedeeld. De uitkomsten werden breed herkend door raadsleden.

Na deze bijeenkomsten zijn de bevindingen verder aangescherpt en de conclusies en aanbevelingen geformuleerd. De conceptversie is voorgelegd voor ambtelijk en bestuurlijk wederhoor, wat slechts tot enkele technische aanpassingen leidde. Over het algemeen herkennen bestuurders en ambtenaren zich in de resultaten.

Informatiepositie gemeenteraden

De raadsworkshops maakte ook duidelijk over welke informatiepositie de gemeenteraden van Duiven, Doesburg en Westervoort beschikken over dit thema en waar u zorgen heeft of kansen ziet. De gemeenteraad van de gemeente Doesburg heeft in de periode van het onderzoek ook raadsconferenties gehouden over vergrijzing. Voor de raadsworkshops met de rekenkamer zijn daar de thema's 'effecten van vergrijzing' (februari 2024) en 'Gezond oud worden' (november 2024) besproken. Daarmee had de gemeenteraad van Doesburg een voorsprong qua informatiepositie over het thema vergrijzing.

Conclusies onderzoek

Een belangrijke conclusie is dat vergrijzing in de drie gemeenten duidelijk van invloed gaat zijn op het beleid en de beschikbare budgetten. De toenemende vraag naar zorg en ondersteuning als gevolg van de vergrijzing kan niet binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit vraagt wat van de gemeenten, de burgers en maatschappelijke partners. Daarvoor is toekomstbestendig beleid nodig waarin duidelijke focus, prioritering en doelen worden opgenomen. Hoewel alle drie de gemeenten al hier al mee bezig zijn, is er voor alle drie ook nog ruimte voor verbetering. Een voorzet hoe de gemeenten en u als raadsleden dit verder kunnen oppakken worden in het rapport genoemd.

In elk van de drie gemeenten geeft het college in de bestuurlijke reactie aan de komende periode aandacht te blijven houden voor de verwachte effecten van vergrijzing op het gemeentelijk beleid en uitvoering daarvan. Hier wordt ook al op ingezet, bijvoorbeeld met een woonzorgwelzijnsvisie en het bouwen van toekomstbestendige woningen. Dat achten wij een goede zaak.

Het is goed te weten dat de gemeenten al oog hebben voor de effecten van vergrijzingen op het beleid, de uitvoering en de burgers. Wij menen met het onderzoek bruikbare ingrediënten te hebben aangereikt voor de verder ontwikkeling hiervan richting 2040. En hopen hiermee een bijdrage te hebben geleverd aan een goede dialoog tussen gemeenteraad en college over de vergrijzende samenleving van zowel Duiven, Doesburg en Westervoort. Tevens hopen wij dat u deze dialoog met elkaar, de burgers en maatschappelijke organisaties voortzet om klaar te zijn voor de uitdagingen die met vergrijzing gepaard gaan.

Namens de Gezamenlijke Rekenkamer voor Duiven, Doesburg en Westervoort,

René Janssen

Voorzitter